



## DRAMMEN KOMMUNE

Miljøverndepartementet  
Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO

Vår referanse  
01/09892/003/BJVE

Arkivkode  
C51

Deres referanse

Dato  
01.07.2002

### **HØRING AV NOU 2002:1 "FORTID FORMER FRAMTID" – UTFORDRINGER I EN NY KULTURMINNEPOLITIKK HØRINGSUTTALELSE FRA DRAMMEN KOMMUNE**

Vi viser til Miljøverndepartementets brev av 28.02.02. hvor det bes om uttalelser til NOU 2002:1.

Departementet ber om at uttalelsen gis etter en bestemt disposisjon. Drammen kommune har imidlertid ikke kommentarer til alle deler av utredningen, og gir derfor kun noen mer overgripende kommentarer.

#### **Utredningens verdigrunnlag og hovedlinjer**

Drammen kommune er i hovedsak enig i det verdigrunnlag som uttrykkes gjennom utredningen. Særlig at:

- "Kulturminner og kulturmiljøer viser et historisk, kulturelt og materielt mangfold".  
Det er derfor viktig å bygge opp en forståelse og et vern som ivaretar tidsspennet og mangfoldet. Det blir viktig å vektlegge det helhetlige perspektivet, kulturminner fra alle tidsepoker, levekårsutvikling, næringslivets utvikling m.m. Både hensynet til vern ut fra nasjonale og lokale hensyn må kunne tillegges vekt. Synet på hva som er verneverdig kan derfor ikke være statisk.
- "Samvirket mellom mennesker og kulturminner skaper verdier, kunnskap og opplevelser".  
Drammen kommune er enig i betydningen av at "kulturminner og kulturmiljøer ses som del av by og stedsutvikling", kfr. utredningens kap. 3. side 42.  
Drammen kommune har i sine mål og visjoner for det pågående kommuneplanarbeidet lagt vekt på nettopp kulturminnene som en viktig moment i stedsutviklingen, som ressurs i å ivareta identitet, opplevelser og som kunnskapskilde for kommende generasjoner. Menneskenes omgang med synlige og forståelige kulturminner er en del av det som skaper et steds kvalitet. Kommunen bør også se kulturminnene som ressurser i undervisning og læringsopplegg for alle aldersgrupper, og som konkrete nøkler til forståelse av lokalsamfunnets utvikling.

#### **Byplan**

Engene 1, 3008 Drammen  
Tlf. 32 80 60 50 Faks 32 80 62 26  
www.drammen.kommune.no  
Org. nr. 939 214 895

- Drammen kommune er dessuten opptatt av at kulturminner skal kunne forvaltes inn i en helhetlig byutviklingsstrategi, hvor også kulturminnevern og bevaring ses sammen med vekst, nybygging og tidsmessig arkitektur.

Det vil derfor være nødvendig å velge og prioritere, alt kan ikke vernes. Slik prioritering krever kunnskap, og mulighet for dialog innenfor forvaltningsnivåene.

For å få til et varig vern er det også oftest nødvendig at kulturminner kan få en funksjon, og det kan være nødvendig å gjøre tillempinger i vernehensynet som tillater dette. Dette er et viktig ledd i å få private økonomiske interesser inn i vernearbeidet.

Drammen kommune er opptatt av tiltak og tilrettelegging innefor kulturminnepolitikken som muliggjør at kulturminner vurderes og vernes ut fra et slikt verdigrunnlag.

### **Utredningens forslag til tiltak**

- Drammen kommune ser at det er nødvendig å ha virkemidler på flere plan, og at det må være en sammenheng mellom dem:
- Kunnskap om det som finnes av kulturminner / kulturhistoriske verdier innefor kommunen, og forståelse av sammenhenger. Løpende registrering og dokumentasjon. Som er godt tilgjengelig, i en form egnet for forvaltningen, og samtidig egnet for å gi allmennheten grunnlag for forståelse, motivasjon og engasjement.
- Juridiske virkemidler for vern. Virkemidlene må stå i forhold til objektenes verneverdi.
- Kunnskap, og mulighet for rådgivning i forhold til vern av det enkelte kulturminne. Her kreves ofte spesifikk fagkunnskap som kommunene ikke kan sitte med.
- Økonomiske virkemidler. Mulighet for offentlig støtte / erstatninger, der kostnader forbundet med vern blir urimelige, eller som incitament til vern og istandsetting.

Kommunen har blant annet dette som bakgrunn for kommentarer til noen av de foreslåtte virkemidlene. Tiltakene som foreslås er svært mange, og til dels detaljerte, Drammen kommune vil derfor kun kommentere noe av det som synes spesielt interessant.

#### Kap. 5.

Støtter forslagene om:

At en klargjøring av forholdet mellom eiere og den offentlige forvaltning tydeliggjøres.

At staten dekker merkostnader ved vedlikehold og istandsetting av fredete bygninger og anlegg.

Etablering av driftstilskudd til eiere av fredete kulturminner og kulturmiljøer.

#### Kap 8.

Støtter behovet for en gjennomgang av kulturminneloven, og en samordning med plan- og bygningsloven. Kulturhistoriske hensyn bør tydeliggjøres og kulturminneaspektet styrkes i plan- og bygningsloven, både i byggesaks- og plandelen. Det videre arbeidet med vurdering av plan- og bygningsloven i kulturminnesammenheng må samkjøres med planlovutvalgets arbeid.

#### Kap 9.

Statlige tilskudd bør være hovedkilden ved istandsetting og vedlikehold av fredete kulturminner og kulturmiljøer, og bevilgninger må styrkes slik at dette blir reelt.

Det må, gjerne gjennom kulturminnefond, bli bedre økonomiske støtte- og stimuleringsordninger til kulturminner og kulturmiljøer som ikke er fredet etter kulturminneloven.

#### Kap. 10

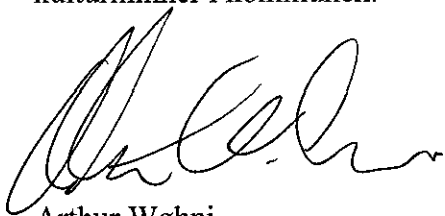
Dersom det overføres nye eller økte oppgaver til kommunene må dette følges opp med økonomiske og personellmessige ressurser og kompetanseutvikling. Det vises i denne forbindelse til Drammen kommunes tidligere uttalelse til "Økt satsing på kulturminneforvaltning i kommunesektoren" (vedlagt).

#### Kap. 11

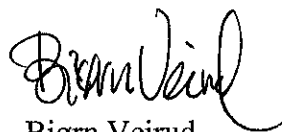
Tilstrekkelig kunnskapsnivå er en forutsetning for å kunne forstå betydningen av, og ta vare på kulturminnene. Det er viktig å utvikle både den generelle kompetansen og spisskompetansen. Formidlingskompetanse, og praktisk kompetanse som kombinerer verne- og håndverkskompetanse må ikke glemmes. Det bør bygges opp et kompetansenettverk som også kommunene kan få tilgang til og være en del av.

#### Kap 12.

Oversikt over kulturminnebestanden er grunnlaget for avgjørelser i forbindelse med kulturminnevern. Det bør opprettes et helhetlig system som er lett tilgjengelig for alle brukere. Kommunene bør få faglig veiledning og økonomisk støtte for å utvikle registreringer og formidling av opplysninger om kulturminner i kommunen.



Arthur Wøhni  
byplansjef



Bjørn Veirud  
saksbehandler

#### **Vedlegg.**

Brev fra Drammen kommune til Buskerud Fylkeskommune, dat. 13.12.2001. Uttalelse til "Økt satsing på kulturminneforvaltning i kommunesektoren"



## DRAMMEN KOMMUNE

Buskerud fylkeskommune  
Kulturavdelingen  
Fylkeshuset  
3020 DRAMMEN

Vår referanse  
01/09892/002/BJVE  
Arkivkode  
C51  
Deres referanse

Dato  
13.12.2001

### **ØKT SATSING PÅ KULTURMINNEFORVALTNING I KOMMUNESEKTOREN - DRAMMEN KOMMUNES UTTALELSE.**

Det vises til brev fra Buskerud fylkeskommune 25.09.01 og 06.11.01, med vedlegg fra Miljøverndepartementet.

Det tilsendte materialet er omfattende, og mange problemstillinger reises. Drammen kommune innskrenker seg i denne omgang til å peke på noen sentrale problemstillinger og momenter. Betraktningene har størst relevans i forhold til bygninger / tekniske kulturminner, bygningsmiljøer og kulturlandskap.

Nærhet til forvaltningen av kulturminnene kan skape større interesse og forståelse, og derved motivasjon og drivkrefter for vern.

Økt ansvar i kommunen kan føre til motivasjon for å bygge opp kunnskap og handlingsevne. En kulturminneforvaltning som usynliggjør kommunenes ansvar vil kunne virke motsatt.

Dagens ansvarsfordeling kan i noen grad virke passiviserende på kommunen, idet man i noen grad velger å støtte seg på fylkeskommunes uttalelse i bevaringssaker, eller vente på en innsigelse, i stedet for å ta det tidlige og direkte ansvaret i vernesaker der det kan være konflikter.

Dagens forvaltning av kulturminneloven, og dels plan- og bygningslovensikrer vurdering på et nivå over kommunen. Dette gir en myndighet som er løftet noe over de konflikter og interesse motsetninger som kan være vanskelige å håndtere på helt lokalt forvaltningsnivå. I en by som Drammen oppstår det lett sterke motsetninger mellom vern og utbygging.

Det er i den lokale håndtering av de tidligste fasene av en bevarings- eller fredningssak at en kan få fram muligheter og begrensninger. Her kan det i dialog med eiere skapes muligheter til realistiske løsninger. Det er derfor viktig at kommunene er aktivt med i forberedelsesfasen i verne- og fredningssaker. Her kan muligens de første fasene i en myndighetsoverføring skje.

#### **Byplan**

Engene 1, 3008 Drammen  
Tlf. 32 80 60 50 Faks 32 80 62 26  
[www.drammen.kommune.no](http://www.drammen.kommune.no)  
Org. nr. 939 214 895

Ved en eventuell ansvars- og myndighetsoverføring til kommunalt nivå vil det være et stort behov for kompetanseøkning og kompetanseoppbygging i kommunen:

- Kompetanse og innsikt hos administrasjon og hos politikere.
- Oppbygging av registreringer, "kulturminneatlas", koplinger til stedsanalyser og stedsutvikling. Forståelse av sammenhenger mellom fortid og nåtid. Evne til å håndtere utviklingen med utgangspunkt i byens særpreg og egen identitet.
- Oppbygging av kunnskap og forståelse i befolkningen. Kunnskap gir forståelse og grunnlag for opplevelse og eierforhold til lokale kulturverdier. Gode relasjoner til frivillige organisasjoner og kompetansemiljøer.

### **Som en avslutning;**

Et større og tydeligere kommunalt ansvar i kulturminneforvaltningen virker interessant.

Dette krever imidlertid:

- Kompetanseøkning i kommunen, økt kunnskap, støtte til å gjennomføre registreringer og kartlegging av verneverdier.
- Klare regler og retningslinjer for hvor langt den kommunal myndighet og ansvar strekker seg. En klargjøring av hva som er kulturminner med verdier på lokalt-, regionalt og landsnivå. Kommunen bør ha størst myndighet på kulturminner av lokal verdi. Her er også den kommunale kunnskapen allerede stor.
- Muligheten for en dialog med statlige myndigheter, og muligheter for statens direkte rådgivning, meklung og evt. inngripen dersom svært vesentlige kulturminner og verneverdier trues.
- Støtte- og tilskuddsordninger som kan være "gulrøtter" i arbeidet med å verne og vedlikeholde kulturminnene. Dette kan være et ledd i å hindre "fredning / bevaring til forfall".
- For kommunene vil det være en utfordring å synliggjøre kulturminneforvaltningen, og gi den en kopling til kommunes "aktørrolle" i byutviklingen. Vern og utvikling er ikke nødvendigvis motsetninger.

Det synes å ligge muligheter til en mer aktiv og forpliktende forvaltning av kulturminner og kulturverdier i å gi kommunen større ansvar og myndighet. Dette må i såfall følges opp med kompetanseoppbygging, og en klargjøring av samspillet mellom kommunalt og statlig nivå. Kulturminner er "ikke fornybare ressurser" og må få et sikkert og kvalifisert vern.

Drammen kommune ser fram til en fortsatt medvirkning og dialog i spørsmålet om delegering til kommunene innenfor kulturminneforvaltningen..

Med hilsen



Bjørn Veirud  
fung. byplansjef

Tlf. dir. 32 80 60 57